

Holtålen kommune
Bakkavegen 1
7380 ÅLEN

Vår dato: 22.06.2018
Vår ref.: 2018/11762

Deres dato: Deres ref.:

Iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 ulv i deler av Holtålen og Røros kommuner 2018

Holtålen og Røros kommuner fikk torsdag 21. juni kl. 21.20 tillatelse til skadefelling av 1 ulv i deler av kommunene. Bakgrunnen for søknaden var funn av to lam antatt drept av ulv i området rundt Molingdalen i Røros kommune. Det antas at lammene er drept i løpet av onsdag 20. juni. En pågående skadesituasjon med dokumenterte kadaverfunn, skadepotensialet knyttet til ulv i området, områdets status som utenfor forvaltningsområdet for ulv og at beitedyr skal ha prioritet legges til grunn for beslutningen. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Røros kommune torsdag 21. juni kl. 21.20, og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse. Fellingstillatelsen varer frem til tirsdag 26. juni kl. 12.00, eller til det eventuelt er felt ulv. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Bakgrunn

Fylkesmannen fikk sms fra Kojedal i Røros kommune torsdag 21. juni kl. 16.30 om mulig tap av lam til ulv i Molingdalen. Det ble opplyst om at rovviltkontakt (rvk) var på tur ut i terrenget for å se på skadene. Aalbu i Statens naturoppsyn (SNO) ringer og informerer om de samme kadaverfunnene, og vi blir enig om at han oppdaterer Fylkesmannen så snart konklusjon på tapsårsak foreligger.

Aalbu ringer kl. 21.07 angående funnene. Flere i SNO-systemet har sett på skadene (da det kunne være både bjørn og ulv), og de har konkludert med at det er sannsynlighetsovervekt for at skadene er påført av ulv. Antatt drept i løpet av onsdagen. Det er også samlet inn hårprøver fra de som antas å være skadevolder, og denne vil SNO oversende til Rovdata umiddelbart for DNA-analyse.

Søknad

Fylkesmannen mottok muntlig søknad om skadefellingstillatelse på 1 ulv fra Røros kommune √Kojedal torsdag kl. 21.10. Søknaden ble begrunnet med tap av beitedyr til ulv, stort potensiale for fremtidig skade med mye beitedyr i området, og at området er utenfor forvaltningsområdet til ulv. Kojedal opplyser om at det interkommunale skadefellingslaget skal benyttes, og at evt. tillatelsen derfor kan stiles til Holtålen

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmltpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Lina Nøstvold
Telefon:
+47 7416 81 48

kommune som har ansvaret for samordning av dette prosjektet. Ønsket fellingsområde dekker både deler av Holtålen og Røros kommuner.

Holtålen kommune ^v/Granmo har sendt inn skriftlig søknad om skadefellingstillatelse på 1 ulv fredag 22. juni kl. 11.39. I søknaden vises det til kadaverfunnene som er gjort, og sportegn etter et stort hundedyr i nærheten av det ene kadaveret. Det vises også til pågående skadefellingsforsøk på ulver i Tolga etter omfattende skader på sau og lam, et område som ikke ligger langt unna det aktuelle skadeområdet i Røros. I søknaden pekes det også på at Trøndelag ikke har bestandsmål for ulv, og at skadeområdet ligger tett opp mot Holtålen hvor det slippes et stort antall sau og lam på utmarksbeite.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av ulv

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

"...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak"*

Rovviltnemnda i region 6 har i brev av 1. juni 2018 2018 fattet vedtak om kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv 2018/2019. I dette vedtaket gir nemnda 3 betingede skadefellingstillatelser på ulv til region 6 for perioden 1. juni 2018 til og med 15. februar 2019. Det står i vedtaket spesifikt om ulv:

«Streifdyr av ulv kan forekomme. Om det blir registrert skader av ulv, og faren for nye skader er stor, bør fylkesmennene ha muligheten til å tillate skadefelling. De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges.»

Ved tidspunkt for iverksetting av fellingstillatelse er det ikke felt ulv på skadefelling i region 6, og gjenværende skadefellingskvote er dermed 3 ulver.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Rovviltneemnda i region 6 i vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv, jf. brev datert 1. juni 2018. Rovdata publiserte en foreløpig statusrapport for ulv i Norge 30. april 2018. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2017- 31. mars 2018 er dokumentert totalt 115- 116 ulver i Norge, og per 31. mars var det i Sverige påvist 314 individer (foreløpig rapport pr. 13. april 2018). Minst 70- 72 av ulvene har helnorsk tilhold og minst 45 individer hadde tilhold på begge sider av riksgrensen. Etter fratrekk av de ulvene som er kjent avlivet, er det vinteren 2017/2018 påvist 87-88 ulver med helnorsk tilhold eller med tilhold i grenserevir. Det er påvist yngling av ulv i 8 helnorske og 5 grenserevir vinteren 2017/2018. Etter deling mellom Norge og Sverige er foreløpig bestandsstatus for Norge 10,5 ynglinger, og bestandsmålet er således oppnådd.

Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden 1. oktober 2017 til og med 31. mars 2018 trekkes fra disse tallene. Etter 1. oktober er det registrert 31 døde ulver i Norge. Av de døde ulvene i Norge kom 19 fra Osdalen- eller Julussa- revirene. Det er ikke felt ulv i region 6 de siste to sesongene. Siste kjente felling av ulv skjedde i Lierne kommune den 26. oktober 2016 (nødverge). Imidlertid ble det felt en ulv i 2014 og to ulver i 2013 på skadefelling i region 6. Fylkesmannen i Trøndelag anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt. Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I løpet av 2018 er det registrert en avgang på 26 ulv i Norge. Ingen av disse er felt i region 6. En eventuell felling av ulv vil være innenfor rammen av kvoten fastsatt av rovviltneemnda den 1. juni 2018, slik at den samlede belastningen ikke vil øke. Med den kunnskapen som finnes om antall, reproduksjon og dødelighet hos ulv, anser forvaltningen å ha

god oversikt over den samlede belastningen på ulvebestanden. Vedtaket omhandler iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 ulv utenfor forvaltningsområdet for ulv, hvor det årlig foregår lisensfelling av ulv. I og med at den samlede belastningen er vurdert ved fastsettelse av kvote, jf. nemndas vedtak datert 1. juni d.å., tillegges naturmangfoldloven § 10 mindre vekt i denne saken.

Vedtaket gjelder iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 ulv i deler av Rørø og Holtålen kommuner, og Fylkesmannen anser ikke §§ 11 og 12 som relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater.

Det ble i 2012 utarbeidet felles retningslinjer mellom daværende Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Naturvårdsverket i Sverige, for på best mulig måte kunne ivareta de genetisk verdifulle individene av ulv fra øst/nordlig utbredelse. Disse individene kan være av stor betydning for det genetiske mangfoldet i den sørsandinaviske ulvebestanden. Retningslinjene sier blant annet

«...at genetisk status for skadegjørende individ skal tillegges betydelig vekt ved vurdering om det skal gis tillatelse til felling eller ikke. Imidlertid er dette ikke til hinder for felling hvis de samlede kriteriene for felling ellers er oppfylt og der andre tiltak er vurdert. Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonene kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Skadegjørende individ bør likevel, så langt det er mulig, identifiseres for i størst mulig grad å fastslå genetisk status.»

Fylkesmannen får opplyst av SNO at det er gjort hårfunn ved det ene kadaveret. Dette håret kan potensielt stamme fra den aktuelle skadevolderen. Fylkesmannen har bedt SNO om å sende hårprøven til Rovdata og be om prioritet av analysen, for eventuelt å kunne finne DNA. Kojedal i Rørø kommune er opplyst om dette.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Området hvor kadaverfunnene er gjort ligger i Molingdalen i Rørø kommune. Det er flere foretak som slipper sau i disse og tilgrensende områder. I tilgrensede områder i Holtålen slippes et betydelig antall sau og lam på utmarksbeite. Ved tidspunkt for søknad var det påvist to lam nylig drept av ulv i Molingdalen. Det har i tidligere beitesesonger også blitt påvist tap til ulv i Rørø kommune, samt i det aktuelle beiteområde og tilgrensende områder. Fylkesmannen er kjent med at det pågår fellingsforsøk på ulv i områder lenger sør, ved Tolga, og at det her er påvist store tap av sau og lam til ulv.

Hele region 6 ligger i sin helhet utenfor vedtatt forvaltningsområde for ulv. Fylkesmannen har ikke kunnskap om at det er påvist genetisk viktige individer av ulv i dette området eller tilgrensende områder på nåværende tidspunkt. Rovdata opplyser på sine nettsider om at det nå er flere unge ulver fra sørsvenske revir som er på vandring vestover og inn i Norge. Ved det ene kadaveret er det gjort funn av hår som potensielt kan stamme fra skadevolder. Dette er sendt til Rovdata fra SNO og det er bedt om at analyse av dette prioriteres. Dersom DNA-analyser viser at skadevolder er et genetisk viktig individ med nord/østlig utbredelse, vil Fylkesmannen trekke tilbake skadefellingstillatelsen umiddelbart. Kommunen er orientert om dette.

Ulv i beiteområdet vil utgjøre en mulighet for tap av beitedyr, og potensialet for fremtidige skader er absolutt til stede. I disse kommunene slippes det et betydelig antall sau og lam på beite, og området anses som et viktig beiteområde for sau. Området er også en del av Riast/Hylling reinbeitedistrikt. Det at skadene oppstår tidlig i beitesesongen tillegges også vekt, da forebyggende tiltak som nedsanking av sau fra utmarksbeite ikke vurderes som aktuelt på nåværende tidspunkt. Både i Holtålen og Røros kommuner har enkelte foretak og beitelag søkt om tilskudd til forebyggende tiltak, deriblant radiobjeller, tilsyn, forsinket slipp m.m. Foretaket som har fått skader av ulv har ikke søkt om tilskudd til forebyggende tiltak i 2018.

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som forvaltningsområder for fredet rovvilt skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for ulv er nådd i region 5. I region 6 er det ikke mål om ynglende bestand av ulv, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse er lav.

Fylkesmannens konklusjon

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Ved tidspunkt for søknad var det funnet to lam påvist drept av ulv i Røros kommune, Molingdalen. Skadene er fra 20. – 21. juni og således «nye», noe som kan indikere at skadevolder fremdeles er i området og at muligheten til et effektivt fellingsforsøk er tilstede. Dette er de første kadaverfunn som kan dokumenteres til ulv i området. Det er ikke bestandsmål for ulv i region 6, men det hender at streifulv forekommer i regionen. Tap til ulv er også tidligere dokumentert i samme område. Det vurderes som lite aktuelt å iverksette forebyggende tiltak som nedsanking på nåværende tidspunkt, da det er ennå er tidlig i beitesesongen. Etter en vurdering av rovviltforliket av 2011, den geografiske differensieringen i rovviltneemndas forvaltningsplan for region 6, skadesituasjonen ved søknadstidspunktet, tapshistorikk i området og skadepotensialet knyttet til skadevolder, samt brev fra KLD om tydeligere soneforvaltning anser Fylkesmannen det som riktig å iverksette skadefellingstillatelse på en ulv i deler av Holtålen og Røros kommuner.

Fylkesmannens vedtak:

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 har Fylkesmannen i Trøndelag fattet følgende vedtak:

Holtålen kommune gis skadefellingstillatelse på en ulv i deler av Holtålen og Røros kommuner. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Røros kommune ^v/Kojedal torsdag 21. juni kl. 21.20.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra torsdag 21. juni kl. 21.20 til tirsdag 26. juni kl. 12.00, eller frem til ulv er felt. Behovet for en eventuell forlengelse vil bli vurdert av Fylkesmannen i samråd med kommunen ved tillatelsens utløp.
2. Skadefellingstillatelsen gjelder i deler av Holtålen og Røros kommuner: Avgrenset i vest av fv 30 fra Glåmos til Reitan, i nord veien fra Reitan og over til Riasten og kommunegrensa til Tydal. I øst avgrenset av kommunegrensa til Tydal og riksgrensen til Sverige. I sør fra Vauldalen, via fv 31 til Røros. Fellingsforsøket må rettes mot områdene hvor skadene er dokumentert.
3. Dersom fellingslaget finner ekskrement eller hår som antas å stamme fra ulv, skal disse umiddelbart leveres til Aalbu i SNO for videre innsending til Rovdata.
4. Skadefellingstillatelsen gis til Holtålen kommune, i samarbeid med Røros kommune. Kojedal oppnevnes som fellingsleder og har ansvaret for å koordinere fellingsforsøket og ha løpende dialog med kommunene. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag så raskt som mulig.
5. Deltakere i kommunale/interkommunale fellingslag skal få kompensasjon for gjennomføring av skadefellingsforsøket, jf. rovvilt forskriften § 9 a. Kommunen/fellingsleder må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister, kjørebok og dokumenterer eventuelle andre utgifter som ønskes refundert. Deltakerne må ha løst lisens for å være berettiget kompensasjon. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Søknaden om godtgjøring sendes inn til Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 1. oktober 2018.
6. Budsjettramme for fellingsforsøket settes til inntil kr 60 000,-. Eventuelle påløpte kostnader kommer i tillegg, oppad begrenset til kr 30 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Dekking av feriepenger og arbeidsgiveravgift kommer også i tillegg, jf. opplysninger i brev om betinget skadefelling på bjørn og gaupe fra Miljødirektoratet 1. juni d.å.
7. Fellingsleder bes om å utarbeide en fellingslogg som sendes Fylkesmannen etter fellingstillatelsens utløp. Fellingsloggen skal inneholde oversikt over ressursbruk (antall timer/personer), i tillegg til en kort beskrivelse av hvordan

fellingsforsøket ble gjennomført. Dette bør oversendes Fylkesmannen så fort fellingsforsøket er avsluttet.

8. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
9. Ved felling av ulv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, og de som deltar i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt.
10. Felling eller forsøk på felling av ulv skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises derfor Fylkesmannen krever det.
11. Den/de som sårer ulv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet ulven. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
12. Ulv som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt ulv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt ulv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
13. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta må kommunen gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til tamrein og bufe i hundeloven.
14. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth
(e.f.)
Direktør
Klima- og miljøavdelingen

Lina Nøstvold
Seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:
Røros kommune Bergmannsgt. 23 7374 RØROS